

HÍREK az EU lisszaboni kábítószerügyi központjából

KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLAT REKREÁCIÓS KÖRNYEZETBEN

Felmérések szerint a klubok látogatói körében tízszer nagyobb a stimulánsok kipróbálásának valószínűsége

(2006.11.23., LISSZABON) A zenés-táncos szórakozóhelyeket látogató fiatalok körében végzett felmérések szerint az átlag populáció fiataljaihoz képest esetükben tízszer nagyobb a valószínűsége annak, hogy már próbáltak stimulánsokat. Néhány esetben a klublátogatók* kétharmada nyilatkozott úgy, hogy ezeket az anyagokat életében már legalább egyszer használta. A „Rekreációs környezetben megjelenő droghasználat alakulása” a Brüsszelben ma kiadott a **Kábítószer-probléma Európában című 2006-os éves jelentés** mellett az **EU kábítószerügyi központja (EMCDDA)** által részletes elemzésre kijelölt három idei **Kiemelt téma** ⁽¹⁾ egyike.

A mai áttekintés szerint a zenés-táncos szórakozóhelyek az EU-ban egyre sokszínűbb képet mutatnak, „különösen a 2004-es bővítés óta”. Az események skálája a több ezer fős tömegeket megmozgató, nagyszabású kereskedelmi zenei fesztiváloktól a különböző nagyságú kisebb táncos partikig és klubokig terjed. A helyszínek tekintetében ugyancsak folyamatos változás figyelhető meg: az 1990-es években népszerű nagyobb táncos helyek közül sok mára bezárt, teret nyitva Európa egyes részein a kisebb klubok és ezoterikus fesztiválok számának megsokszorozódásához.

Az **EMCDDA** elemzést készített az Európában a különböző zenés-táncos szórakozóhelyeken és klubokban végzett célzott felmérések során feltárt kábítószer-használatról. Az ilyen felmérések értelmezésekor azonban – a Központ szerint – körültekintően kell eljárni, mivel ezek csak néhány országból állnak rendelkezésre, és gyakran olyan eseményekre irányulnak, ahol a kábítószer-használat ismerten magas ⁽²⁾. Mindezen korlátaik ellenére azonban „értékes kitekintést adnak a fiatalok kábítószer-használati viselkedéséről ebben a környezetben”.

A **franciaországi, olaszországi és egyesült királyságbeli** helyszíneken megkérdezett klublátogató több mint 60%-a nyilatkozott úgy, hogy valamikor élete folyamán próbálta már a kokaint. **Csehországban, Franciaországban, Magyarországon, Hollandiában** és az **Egyesült Királyságban** emellett a klublátogatók több mint fele számolt be az ecstasy kipróbálásáról – amely kábítószer a legtöbb szintéren jellemzően népszerűbb lett az amfetaminoknál.

A ketamin és a GHB az ecstasynál kevésbé széles körben használt, de a beszámolók szerint a klub szcénában rendszeresen előfordul. Néhány felmérés a ketamin használatának életprevalenciája esetében a **Csehországban** mért 7%-tól a **magyarországi** 21%-ig, a GHB életprevalenciája esetében az **Egyesült Királyságban** észlelt 6%-tól a **hollandiai** 17%-ig terjedő arányokról számolt be. A hallucinogén kábítószer tekintetében a klubokban készített felmérések magas értékeket mutattak **Csehországban**, ahol a megkérdezettek 45%-a próbálta már az LSD-t, illetve **Franciaországban**, ahol a „mágikus gomba” kipróbálási aránya 55% volt.

Klubturizmus és vakációs kábítószer-használat

Az áttekintés szerint a kábítószert rekreációs környezetben használók jellemzően fiatalok, társadalmilag integráltak, foglalkoztatottak vagy tanulók, akiknek van nélkülözhető jövedelmük. Ez a pénzköltési hajlandóság az olcsó utazási lehetőségekkel és az EU-n belüli nyitott belső határokkal párosulva ösztönzőleg hatott a klubélet és a kapcsolódó turizmus fellendülésére.

Kutatások azt mutatják, hogy a fiatalok a külföldi üdülés idején nagyobb valószínűséggel, illetve gyakrabban használnak kábítószert. **Spanyolországban** a rekreációs kábítószer-használat a Földközi-tengerhez közeli üdülőhelyeken a legmagasabb; **Svédországban** pedig — ahol a kábítószer-használat szintje európai mértékkel mérve alacsony — az egyik vizsgálatban azt állapították meg, hogy az illegális szereket kipróbáló fiatalok 23%-a ezt első alkalommal külföldi tartózkodás során tette meg. Egy **brit** vizsgálat keretében **Ibizáról** visszaérkező fiatal nyaralókat kérdeztek meg; az interjúkból kiderült, hogy a nyaralás alatt valamennyi kábítószer használatának gyakorisága magasabb volt az otthoninál: például az ecstasy-használók több mint egyharmada (37%) heti öt vagy több napon fogyasztotta a kábítószert a nyaralás idején, ami legalább ötszöröse a jellemző aránynak (az **egyesült királyság**beli tartózkodás idején 7%).

Az alkohollal járó hosszú távú kockázatokat gyakran figyelmen kívül hagyják

A ma megjelent áttekintés hangsúlyozza: „Az EU területén élő fiatalok többsége számára a drog-használat továbbra sem szükségszerűen szerves része a zenés-táncos kikapcsolódásnak”. A legtöbb fiatal számára ebben a közegben a központi élményt a zene, a társasági szempontok, valamint az alkohol-fogyasztás jelenti.

Az italgyártók a jövedelmező zenés-táncos piacon próbálnak most teret nyerni a fiatalabb korcsoportokat, különösen a fiatal nőket megcélzó újfajta italokkal. Ez komoly aggályokat vet fel a klublátogatók túlzott, olykor tiltott szerekekkel is kombinált (pl. a kokaint gyakran fogyasztják alkohollal együtt, ami fokozhatja annak mérgező hatását) alkohol-fogyasztásának egészségügyi kockázataival kapcsolatban. Bár az interjúk tanúsága szerint a klublátogatók általában véve tisztában vannak a drog-használattal együtt járó egészségügyi és jogi kockázatokkal, az alkohollal összefüggő problémáknak és a kapcsolódó hosszú távú kockázatoknak kevésbé voltak tudatában, illetve kevésbé foglalkoztak ezekkel.

Megelőzés kontra életstílus

A drogprevenció terén elkezdődött paradigmaváltás jegyében egyrészt növekvő figyelmet fordítanak arra, hogy az életstílusbeli divatok hogyan befolyásolják a fiatalok szórakozását valamint, hogy szembeszálljanak a fiatalok azon nézetével, miszerint a kábítószer-használat „normális”.

A megelőzésben dolgozók számára az internet egyre hasznosabb eszköznek bizonyul abban, hogy a fiatal kábítószer-használókat és potenciális használókat „saját világukban” érik el, arra biztatva őket, hogy kritikus szemmel gondolják át kábítószer-használói szokásaikat és értékeljék a kapcsolódó kockázatokat. Egyre elterjedtebb azonban az a felismerés — mondja az **EMCDDA** —, hogy az egyén tájékoztatására vagy meggyőzésére kialakított prevenciók módszerek önmagukban nem működőképesek, ezért kialakulóban vannak tágabb „környezeti stratégiák”, mint például a hirdetési tilalmak, a biztonságos szórakozóhelyekre vonatkozó iránymutatások⁽³⁾ és az események engedélyeztetése. Ezek célja a legális és illegális anyagok agresszív terjesztésének semlegesítése, valamint a dohányzáshoz, az iváshoz és az illegális drogok fogyasztásához társított „vagányság”, „felnőttesség” vagy „lázadás” tévképzeteinek kiirtása. Ezek a módszerek, amelyek néhány országban kezdenek hitelt érdemlő módon működni, a legális drogok hozzáférhetőségén kívánnak változtatni, és a drogok fogyasztásának körülményeit próbálják szabályozni.

A kérdéssel kapcsolatban az **EMCDDA igazgatója, Wolfgang Götz** a következő észrevételt tette: „A lerészegedés vagy a felpörgés túl sok európai fiatal számára lett szükségszerű része a szórakozásnak. Ha nem sikerül megtörnünk a fiatalok fejében ezt a kapcsolatot a drogok használata és a szórakozás között, tetemes egészségügyi és szociális költségekkel kell számolnunk. Ehhez együtt kell dolgoznunk a szórakoztatóiparral, hogy biztosítsuk, hogy a fiatalok által látogatott helyek a lehető legbiztonságosabbak

legyenek. Egyidejűleg a fiatalokkal is kapcsolatba kell kerülnünk, hogy gondoskodjunk róla, hogy ne hagyják könnyedén figyelmen kívül a kábítószeres és az alkohol lehetséges hosszú távú ártalmait. Mindenekelőtt pedig szembe kell szállnunk azzal a megtévesztő meggyőződéssel, miszerint a túlzás a siker szinonimája — és azzal az alternatív képzettel kell felváltanunk, hogy a jó szórakozás nem függ a kémiai stimulációtól”.

* „Klublátogatók” — a szervezett zenés-táncos eseményekre járó fiatalok.

Megjegyzések:

(¹) ‘Developments in drug use within recreational settings’, elérhető angol nyelven: <http://issues06.emcdda.europa.eu>

(²) A helyszínek, a korcsoportok és a vizsgálati módszerek heterogenitásából eredően a minták összehasonlíthatósága rendszerint csekély. A közölt adatok az országok különböző csoportjaiból rendelkezésre álló legjobb prevalencia becslésekre épülnek. Ezek semmilyen statisztikai értelemben nem tekinthetők reprezentatívnak.

(³) A biztonságos szórakozóhelyekre vonatkozó iránymutatások célja, hogy biztonságos, egészséges környezetet teremtsenek a klublátogatók számára (pl. a túlhevülés megelőzésével; az ingyenes vízellátás biztosításával).

Illusztráció: Lásd e *Kiemelt téma* 2., 3., 4. ábráját.